

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 411

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 3 iunie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	DECRETE	
438.	— Decret privind acordarea unei grațieri individuale	1
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014.....		2-8

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind acordarea unei grațieri individuale

În temeiul art. 94 lit. d) și al art. 100 din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se grațiază doamna Lican Angela, născută la data de 5 decembrie 1975, în Oltenița, județul Călărași, fiica lui Natural și a Alexandrinei, pentru restul rămas neexecutat din pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, aplicată pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat, în formă continuată, prevăzută de art. 208 alin. 1 și art. 209 alin. 1 lit. a), e) și g) din Codul penal, dispusă prin Sentința penală nr. 768 din 6 martie 2013 a Judecătoriei Sectorului 4 București, rămasă definitivă prin Decizia penală nr. 1.249 din 27 iunie 2013 a Curții de Apel București, precum și pentru pedepsele aplicate prin Sentința penală nr. 3.568 din 28 decembrie 2012 a Judecătoriei Sectorului 4 București, rămasă definitivă prin nerecurare, Sentința penală nr. 500 din 22 mai 2012 a Judecătoriei Sectorului 2 București, rămasă definitivă prin Decizia penală nr. 2.151 din 9 noiembrie 2012 a Curții de Apel București.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

București, 3 iunie 2014.
Nr. 438.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 2

din 17 februarie 2014

Dosar nr. 21/2013

Iulia Cristina Tarcea	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Corina Michaela Jîjîie	— președintele Secției penale
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Carmen Minodora Ianoși	— judecător la Secția I civilă
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă, judecător-raportor
Nina Ecaterina Grigoraș	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Aurelia Motea	— judecător la Secția a II-a civilă
Monica Ruxandra Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Mariana Cîrstocea	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă, judecător-raportor
Eugenia Voicheci	— judecător la Secția a II-a civilă
Niculae Măniuguțiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Simona Camelia Marcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal, judecător-raportor
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefan Pistol	— judecător la Secția penală
Lavinia Valeria Lefterache	— judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 21/2013 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul de procedură civilă*), și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef adjunct Antonia Eleonora Constantin.

La ședința de judecată participă domnul magistratul-asistent-șef Bogdan Georgescu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare (*Codul civil din 2009*), cu referire la acordarea daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011 (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009*).

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, președintele completului acordă cuvântul reprezentantului procurorului general în susținerea recursului în interesul legii.

Reprezentantul procurorului general, doamna procuror-șef adjunct Antonia Eleonora Constantin, pune concluzii în sensul admiterii recursului în interesul legii și pronunțării unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii în sensul că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, nu pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale penalizatoare, pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, întrucât, pe de o parte, pentru trecut, executarea parțială, potrivit tranșelor de eșalonare, nu reprezintă un fapt ilicit, iar, pe de altă parte, pentru viitor, obligațiile de plată nu sunt ajunse la scadență, ca efect al moratorului legal instituit prin actul normativ special.

Răspunzând întrebării adresate de președintele completului, reprezentantul procurorului general arată că, în cazul dat, în litigiile dintre persoanele fizice, în calitate de creditori, și instituțiile publice, în calitate de debitori, se ridică problema răspunderii civile delictuale, iar nu a răspunderii civile contractuale.

Răspunzând întrebărilor formulate de doamna judecător Eugenia Marin cu privire la opinia specialiștilor depusă la dosarul cauzei în sensul că pe perioada suspendării unei executări silite curge dobânda legală, reprezentantul procurorului general arată că, potrivit moratorului legal instituit prin Ordonanța de urgență

a Guvernului nr. 71/2009, în perioada respectivă dobânda nu curge, fiind amânată scadența titlului executoriu.

Președintele completului, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009 cu referire la acordarea daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

2. Examenul jurisprudențial

Prin recursul în interesul legii se arată că, în practica judiciară, nu există un punct de vedere unitar cu privire la problema de drept ce formează obiectul judecății.

3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

3.1. Într-o primă orientare jurisprudențială se consideră că reclamanții sunt îndreptățiți la acordarea de daune-interese pentru repararea prejudiciului suferit prin executarea cu întârziere a creanțelor rezultate din hotărârile judecătorești executorii, iar aceste daune moratorii constau în dobânda legală, ce se cuvine fără ca titularul creanței să fie ținut a face dovada vreunui prejudiciu, condiții rezultate din interpretarea art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864.

Acordarea dobânzii legale de la data cererii de chemare în judecată a fost justificată, în general, de aplicarea art. 1088 alin. 2 din Codul civil din 1864, considerându-se că dobânda nu curge de drept, nefiind întrunit vreunul dintre cazurile prevăzute pentru asemenea situații de art. 1079 alin. 2 din același cod.

Soluția de acordare a dobânzii legale de la data scadenței a fost justificată prin aplicarea art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, cu limitarea decurgând din termenul de prescripție extintivă, fără vreo referire la prevederile art. 1088 alin. 2.

Instanțele au considerat că exigibilitatea creanței nu este afectată de eșalonarea plății dispusă prin acte normative succesive, deoarece trebuie raportată la data de la care hotărârea judecătorească devine titlu executoriu. Acest mod de executare este apt doar să confere debitorului dreptul de a face plăți parțiale și succesive și să stabilească în sarcina creditorului obligația de a nu continua executarea silită. Este vorba, deci, despre instituirea unor termene în care urmează a se face în mod voluntar executarea hotărârilor judecătorești, fără a fi contestată posibilitatea statului de a eșalona sau de a stabili un mod de executare a creanțelor constatate prin hotărâri judecătorești, fiind analizată, prin prisma dreptului comun și în absența unor norme exprese contrare, doar problema reparării prejudiciului produs prin întârzierea plății.

Potrivit acestei orientări jurisprudențiale s-a arătat că este admisibil cumulul dobânzii legale cu actualizarea aceluiași sume cu indicele de inflație, deoarece cele două măsuri au natură juridică diferită și, în acest fel, nu se ajunge la o dublă reparare a prejudiciului, ci, dimpotrivă, se asigură repararea integrală a prejudiciului.

3.2. Într-o a doua orientare jurisprudențială se consideră că, de principiu, creanța decurgând din hotărâri judecătorești vizând

drepturi salariale ale personalului din sectorul bugetar este producătoare de dobânzi pentru executarea sa cu întârziere, indiferent de faptul că s-a garantat titularului și actualizarea creanței cu indicele de inflație, dată fiind natura lor juridică diferită, respectiv daune compensatorii, în cazul actualizării, respectiv daune moratorii, în cazul dobânzii.

Cu toate acestea, instanțele au apreciat că există alte cauze care duc la înlăturarea obligării debitorilor la plata dobânzii.

În acest sens a fost avut în vedere faptul că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, a fost instituit un termen legal suspensiv, care curge în favoarea debitorilor, termen înăuntrul căruia creditorii nu pot pretinde executarea obligației ce a fost impusă prin hotărâri judecătorești, iar, în acest interval de timp, nu curge nici dobânda penalizatoare, adică daunele moratorii pentru neexecutarea obligației.

Pe de altă parte, răspunderea civilă delictuală nu este angajată decât atunci când debitorul nu își execută obligația cu vinovăție sau fără justificare, ceea ce implică ideea de culpă în neexecutarea obligației. Or, în cazul dat, neexecutarea la termen a obligației de plată este justificată de dificultățile de ordin financiar ale statului, care au determinat emiterea unui act normativ, ce prevede atât modalitatea de plată pentru acoperirea prejudiciului, prin actualizarea în funcție de rata inflației a sumelor stabilite prin titlurile executorii, cât și eșalonarea plăților datorate, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009. Mecanismul de eșalonare a plății instituit prin ordonanța de urgență a fost considerat în concordanță cu principiile consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și cu dispozițiile Constituției.

Caracterul proporțional al limitării dreptului creditorului de a obține executarea hotărârii judecătorești rezultă din faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu neagă dreptul la executare, ci doar stabilește modul în care creanța se va realiza, cu o întârziere rezonabilă.

Prin urmare nu există culpă din partea statului și a instituțiilor sale în executarea cu întârziere a obligațiilor de plată, deoarece intervenția legiuitorului printr-un act normativ validat de Curtea Constituțională și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului care a avut ca efect suspendarea executării obligației de plată și plata eșalonată constituie un caz fortuit, care îl exonerează pe debitor de plata dobânzilor, în sensul art. 1083 din Codul civil din 1864.

Unele instanțe au reținut și că reglementarea, în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, a modalității de reparare a prejudiciului cauzat prin plata cu întârziere a sumelor de bani datorate, și anume actualizarea creanței cu indicele prețurilor de consum, exclude posibilitatea acordării și a dobânzii legale.

4. Opinia procurorului general

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că a doua orientare jurisprudențială este în acord cu litera și spiritul legii, pentru următoarele argumente:

Examenul jurisprudențial a relevat faptul că divergența în soluționarea problemei de drept rezultă dintr-o apreciere diferită asupra a 3 elemente: posibilitatea cumulului dintre actualizarea sumelor de bani, prevăzută de art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, și dobânda legală penalizatoare; efectele acestei ordonanțe de urgență asupra obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești; îndeplinirea condițiilor legale, pentru angajarea răspunderii civile a debitorilor, determinată de executarea obligațiilor potrivit procedurii speciale prevăzute de acest act normativ.

În ceea ce privește posibilitatea cumulului dintre actualizarea creanței și daunele-interese moratorii, deși, de principiu, nu este exclusă, pornindu-se de la principiul reparării integrale a prejudiciului, dată fiind natura juridică a dobânzii (*lucrum*

cessans) diferită de cea a actualizării obligației cu indicele de inflație (*damnum emergens*), în privința creanțelor ce intră sub incidența Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, în circumstanțele date cumulul nu poate fi admis întrucât, pe de o parte, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru acordarea daunelor-interese moratorii, iar, pe de altă parte, nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii civile a debitorilor.

Astfel, din interpretarea dispozițiilor art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.535 din Codul civil din 2009, rezultă că acordarea daunelor-interese moratorii impune, drept condiții-premisă necesare și obligatorii, existența unei obligații ajunse la scadență, precum și fapta ilicită și prejudiciabilă a debitorului constând în executarea cu întârziere a acestei obligații exigibile.

Sub aspectul condiției ca obligația să fie ajunsă la scadență, aceasta nu este îndeplinită întrucât, prin stabilirea, pe cale legislativă, a unor termene pentru executare, măsură dublată de suspendarea executării potrivit dispozițiilor dreptului comun, obligațiile pecuniare care formează obiectul acestei reglementări speciale nu mai sunt pure și simple, ci au fost afectate de termene legale suspensive.

Pe calea acestei reglementări s-a instituit un moratoriu legal ce constă în suspendarea exigibilității creanțelor, având ca efect amânarea executării acestor obligații, dincolo de momentul la care acestea ar fi trebuit să fie executate, măsura legislativă cu caracter temporar fiind motivată de împrejurări obiective, speciale.

De esența termenului suspensiv legal este faptul că acesta este întotdeauna stabilit în favoarea debitorului, concluzie care se desprinde și din interpretarea dispozițiilor art. 1024 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.413 alin. (1) din Codul civil din 2009.

Principalul efect al moratorului legal instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, potrivit dispozițiilor art. 1023 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.414 din Codul civil din 2009, constă în amânarea exigibilității obligației. Astfel, *pendente termine*, debitorul nu poate fi considerat în întârziere, întrucât datoria sa, deși există, nu este ajunsă la scadență.

Așadar, în condițiile în care obligațiile de plată ce formează obiect al reglementării instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu sunt ajunse la scadență decât *pro parte*, în limita tranșelor anuale care de altfel au și fost achitate în condițiile art. 1 și 2 din acest act normativ, iar, pentru viitor, acestea nu sunt ajunse la scadență, pretențiile creditorilor, de acordare a daunelor-interese moratorii, cu titlu de acoperire a prejudiciului cauzat prin executarea eșalonată conform reglementării speciale, nu au o bază legală suficientă în dreptul pozitiv.

Aceste considerente demonstrează că, pe de o parte, nu sunt îndeplinite condițiile legale pentru nașterea dreptului creditorilor la daune-interese moratorii, iar, pe de altă parte, în problema de drept analizată, nu sunt îndeplinite nici condițiile generale, de angajare a răspunderii civile a debitorilor, atât timp cât condițiile pentru nașterea dreptului la daune-interese *lato sensu* se subsumează condițiilor generale ale răspunderii civile, sfera primei noțiuni fiind mai cuprinzătoare decât a celei de-a doua.

În principiu, indiferent de izvorul original al creanței, răspunderea debitorului pentru pasivitatea manifestată în executarea unei hotărâri judecătorești de obligare la plata unei sume de bani este o răspundere delictuală, dispozițiile art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.535 din Codul civil din 2009, ce reprezintă norme generale referitoare la efectele obligațiilor, fiind aplicabile doar în privința prejudiciului, ca element al răspunderii civile.

Or, pentru atragerea răspunderii civile, nu este îndeplinită condiția referitoare la existența unui fapt ilicit, deoarece

îndeplinirea unei activități impuse de lege reprezintă o cauză justificativă care înlătură caracterul ilicit al faptei, atât în materie delictuală, cât și contractuală, iar Codul civil din 2009, deși prin art. 1.364 a valorificat ideile consacrate în doctrină și practica judiciară în această privință, le-a dat o fizionomie proprie, adăugând și elementul volitiv-intelectiv care însă vizează condițiile culpei civile.

Se observă că prejudiciul invocat de creditorii, pretins a fi reparat prin obligarea debitorilor la plata daunelor-interese moratorii, este determinat de acțiunea de a fi făcut plata prin aplicarea strictă a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, act normativ a cărui conformitate cu principiile constituționale și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului a fost constatată de Curtea Constituțională și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

În concluzie, fapta debitorilor de a se conforma prevederilor legii și de a efectua plățile eșalonate cu respectarea regulilor generale privind efectuarea cheltuielilor bugetare, instituite prin art. 14 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, nu are un caracter ilicit și, ca atare, nu poate atrage răspunderea civilă a acestora pentru pretinsul prejudiciu invocat de creditorii.

5. Raportul asupra recursului în interesul legii

Prin raportul întocmit de judecătorii-raportori au fost propuse două soluții:

- de respingere, ca inadmisibil, a recursului în interesul legii;
- de admitere a recursului în interesul legii, în sensul că, în

aplicarea dispozițiilor ce formează obiectul analizei, nu pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

6. Opinia specialiștilor

În conformitate cu prevederile art. 516 alin. (6) din Codul de procedură civilă a fost solicitată opinia unor specialiști recunoscuți asupra problemei de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii.

La dosar au depus opinii scrise prof. univ. dr. Alexandru Athanasiu, prof. univ. dr. Marian Nicolae și conf. univ. dr. Traian Briciu de la Catedra de drept privat a Facultății de Drept din cadrul Universității din București.

În esență, opinia legală exprimată este în sensul că titularii creanțelor ce intră în sfera de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 sunt îndreptățiți să primească despăgubiri sub forma dobânzii legale penalizatoare (daune-interese moratorii) pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, pentru argumentele arătate în continuare.

Daunele-interese moratorii pot fi cumulate cu actualizarea sumelor de bani cu indicele prețurilor de consum, având în vedere finalitățile distincte ale acestor despăgubiri, și anume: menținerea valorii reale a obligației monetare la data efectuării plății (evitarea „erodării” creanței prin inflație) în cazul actualizării creanței cu indicele prețurilor de consum, care are caracter compensatoriu (*damnum emergens*), respectiv câștigul pe care creditorul l-ar fi obținut ca urmare a investiției banilor, dacă aceștia ar fi fost plătiți la scadență (fructele civile), în cazul dobânzii penalizatoare, care are caracter moratoriu (*lucrum cessans*). Acordarea cumulată a acestor despăgubiri este impusă și de principiul reparării integrale a prejudiciului.

Este eronată opinia în sensul că nu este îndeplinită premisa necesară și obligatorie pentru acordarea daunelor-interese moratorii, întrucât obligația nu ar fi ajunsă la scadență, motivat de faptul că prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 a fost instituit un moratoriu legal care suspendă

exigibilitatea creanței, astfel că debitorul nu poate fi considerat în întârziere.

Sub acest aspect se arată că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu a fost negată existența creanțelor, ci a fost stabilită o modalitate de executare eșalonată a acestora, iar creanțele ce intră în domeniul de aplicare al ordonanței de urgență sunt certe, lichide și exigibile, obligațiile de plată născându-se de la momentul rămânerii definitive a hotărârilor judecătorești, caracterul exigibil fiind recunoscut chiar de actul normativ respectiv, prin dispozițiile art. 1 alin. (3).

Măsurile dispuse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 au natura juridică a unei suspendări legale a executării silite a titlurilor executorii și nu se poate reține neexigibilitatea creanțelor din moment ce cauza de amânare a plății a intervenit în faza executării silite. Pe durata suspendării unei executări silite, indiferent cum operează această suspendare (voluntară, judiciară sau legală), dobânda (legală sau convențională) curge, creanța fiind *ab initio* certă, lichidă și exigibilă. Ceea ce se amână ori se împiedică este, în realitate, executarea silită a creanței consfințite prin titlul executoriu, iar nu existența ori întinderea și nici exigibilitatea ei ca atare.

Prin reglementarea actualizării sumelor plătite în temeiul ordonanței de urgență cu indicele prețurilor de consum legiutorul admite indirect, dar neechivoc, că eșalonarea plății produce un prejudiciu (erodarea valorii creanței) ce trebuie acoperit. În cazul în care prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 s-ar fi urmărit instituirea unor termene legale suspensive, ce ar fi avut drept efect suspendarea exigibilității creanțelor, actualizarea creanțelor cu indicele prețurilor de consum nu s-ar mai fi justificat.

Astfel, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, care reglementează actualizarea creanțelor (*damnum emergens*), se completează cu dreptul comun în materie, respectiv Codul civil din 2009, care, prin art. 1.385 alin. (3), consfințește principiul reparării integrale a prejudiciului.

Adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu poate fi considerată drept caz fortuit, întrucât lipsesc două caracteristici principale ale acestei cauze de exonerare a debitorului, respectiv: „natura imprevizibilă a evenimentului” și „să nu provină de la autor”. Or, situația generată de dificultatea punerii în executare a titlurilor executorii nu poate fi apreciată drept imprevizibilă, deoarece acestea s-au constituit în urma unor proceduri judiciare a căror durată în timp exclude ideea de intempestiv. În plus, măsura suspendării procedurilor de executare a titlurilor executorii nu provine de la un terț cu care debitorul să nu aibă nicio legătură, ci această măsură a fost impusă, unilateral, de stat în legătură cu creanțe asupra sa sau asupra instituțiilor din sistemul bugetar.

7. Înalta Curte

Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori, opinia specialiștilor recunoscuți depusă în scris la dosarul cauzei, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, Înalta Curte reține următoarele:

Înalta Curte a fost legal sesizată, iar recursul în interesul legii este admisibil, fiind îndeplinite cumulativ cerințele impuse de dispozițiile art. 515 din Codul de procedură civilă referitoare la autorul sesizării și existența unei jurisprudențe neunitare în ceea

ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale ce formează obiectul judecății, condiție dovedită prin hotărârile judecătorești depuse la dosar.

Astfel, Înalta Curte este chemată să interpreteze, în vederea aplicării unitare, dispozițiile art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv ale art. 1.531 alin. (1) și alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, cu referire la acordarea daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale, pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

În esență, problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești vizează posibilitatea legală de obligare a instituțiilor publice debitoare la plata daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzilor legale, cu titlu de reparare a prejudiciului suferit prin modalitatea eșalonată de executare a obligației de plată a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, astfel cum a fost reglementată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

Dispozițiile legale vizate de recursul în interesul legii sunt următoarele:

— art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, conform cărora:

„Art. 1082. — Debitorul este osândit, de se cuvine, la plata de daune-interese sau pentru neexecutarea obligației, sau pentru întârzierea executării, cu toate că nu este rea-credință din parte-i, afara numai dacă nu va justifica că neexecutarea provine din o cauză străină, care nu-i poate fi imputată.

Art. 1088. — La obligațiile care au de obiect o sumă oarecare, daunele-interese pentru neexecutare nu pot cuprinde decât dobânda legală, afară de regulile speciale în materie de comerț, de fidejusiune și societate.

Aceste daune-interese se cuvin fără ca creditorul să fie ținut a justifica despre vreo pagubă; nu sunt debite decât din ziua cererii în judecată, afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept.”;

— art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, conform cărora:

„Art. 1.531. — Repararea integrală

(1) Creditorul are dreptul la repararea integrală a prejudiciului pe care l-a suferit din faptul neexecutării.

(2) Prejudiciul cuprinde pierderea efectiv suferită de creditor și beneficiul de care acesta este lipsit.

Art. 1.535. — Daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești

(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.”;

— art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009¹:

„Art. 1. — (1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar,

¹ În evoluția procesului legislativ, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 18 iunie 2009) a fost modificată și completată prin următoarele ordonanțe de urgență: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 12 martie 2010), Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 337 din 20 mai 2010) și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 20 decembrie 2010), cele trei ordonanțe de urgență fiind respinse prin Legea nr. 196/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 9 noiembrie 2011), Legea nr. 228/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 7 decembrie 2011) și Legea nr. 229/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 7 decembrie 2011).

devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:

- a) în anul 2012 se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;
- b) în anul 2013 se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;
- c) în anul 2014 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- d) în anul 2015 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- e) în anul 2016 se plătește 35% din valoarea titlului executoriu.

(2) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(3) Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

(4) În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, prin sectorul bugetar se înțelege autoritățile și instituțiile publice a căror finanțare se asigură astfel:

a) integral din bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

b) din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;

c) integral din venituri proprii.

Art. 2. — Prin ordin al ordonatorilor principali de credite va fi stabilită procedura de efectuare a plății titlurilor executorii, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 1.”

În vederea soluționării recursului în interesul legii, Înalta Curte are în vedere jurisprudența relevantă a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

Astfel, se constată că, în perioada 2010—2013, în analiza controlului de constituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, Curtea Constituțională a dezvoltat o bogată jurisprudență în cuprinsul căreia a reținut următoarele aspecte: „Guvernul român nu numai că nu refuză executarea hotărârilor judecătorești, ci se obligă la plata eșalonată a sumelor prevăzute prin acestea. Executarea eșalonată a unor titluri executorii care au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno icto* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura și unica modalitate posibilă de executare pe care Guvernul o poate aplica”; „Guvernul, prin adoptarea ordonanței de urgență criticată, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora”; „măsurile reglementate au un caracter pozitiv, în sensul că Guvernul recunoaște obligația de plată a autorității statale și se obligă la plata eșalonată a titlurilor executorii” (a se vedea, în principal, Decizia nr. 188/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010, și Decizia nr. 190/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010. Validitatea soluției și considerentele acestei decizii au fost reiterate, expres sau implicite, în jurisprudența ulterioară a Curții Constituționale, reprezentată de deciziile nr. 206/2010, nr. 712/2010, nr. 713/2010, nr. 714/2010, nr. 766/2010, nr. 823/2010, nr. 877/2010, nr. 1.107/2010, nr. 1.109/2010, nr. 1.151/2010, nr. 1.171/2010, nr. 1.187/2010, nr. 353/2011, nr. 356/2011, nr. 432/2011, nr. 452/2011, nr. 620/2011, nr. 712/2011, nr. 739/2011, nr. 746/2011, nr. 1.042/2011, nr. 1.534/2011, nr. 1.535/2011, nr. 1.564/2011, nr. 24/2012, nr. 815/2012 și nr. 384/2013).

În considerentele Deciziei nr. 897/2012², Curtea Constituțională, răspunzând susținerilor părții în sensul că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 ar lipsi-o de dobânda pe care ar putea să o obțină în situația în care ar intra în posesia sumelor de bani reprezentând drepturi salariale, a reținut că „dreptul la dobândă nu reprezintă, în situația sa, un drept concret la care titularul drepturilor salariale este îndreptățit în temeiul unei dispoziții legale sau prin interpretarea dată legii de către instanță printr-o hotărâre judecătorească. Or, Curtea reține că, prin Decizia din 17 mai 1996, pronunțată în Cauza Lupuleț contra României, Comisia Europeană a Drepturilor Omului a statuat că art. 1 din Protocolul adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu presupune și dreptul de a deveni proprietarul unui bun. Acest articol se aplică numai cu privire la bunurile «actuale» ale reclamantului, iar acesta nu se poate plânde de o atingere a dreptului său de proprietate, câtă vreme nu demonstrează existența lui”.

Și Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat, prin Decizia din 4 septembrie 2012 în Cauza Dumitru Daniel Dumitru și alții împotriva României (Decizia cu privire la Cererea nr. 57.265/08 introdusă de Dumitru Daniel Dumitru și alții împotriva României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 709 din 17 octombrie 2012), asupra compatibilității cu prevederile Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a modalității de plată eșalonată instituită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009. Recunoscând ampla marjă de apreciere a legiuitorului național de a se pronunța atât asupra unor probleme de interes public ce necesită reglementare, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a actului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că statului român nu i se impută faptul că a refuzat executarea unor hotărâri judecătorești ce recunoșteau reclamanților anumite drepturi salariale și nici nu a urmărit, prin această reglementare, eliminarea efectelor acestor hotărâri. Așadar, având în vedere circumstanțele economice și financiare concrete existente la momentul adoptării acestei reglementări, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că, deși mecanismul de eșalonare a suferit modificări, autoritățile naționale l-au respectat, dând dovadă de diligență în executarea hotărârilor judecătorești, astfel încât plata eșalonată a sumelor datorate reclamanților a fost considerată ca rezonabilă, nefactând însăși substanța dreptului. În esență, instanța europeană a apreciat că măsurile luate pentru menținerea echilibrului bugetar între cheltuielile și veniturile publice urmăreau un scop de utilitate publică (§47—48), erau proporționale cu scopul urmărit (§49), nu afectează substanța dreptului reclamanților, iar plata eșalonată a sumelor datorate nu poate fi considerată nerezonabilă (§51).

În consecință, se observă că, în jurisprudența evidențiată a Curții Constituționale, nu a fost și nu avea a fi tranșată problema de drept a posibilității de acordare a daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009. Considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 897/2012 nu fundamentează o eventuală soluție de respingere *de plano* a posibilității legale de acordare a daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, ci doar înlătură calificarea acestei forme de despăgubire ca fiind un „bun actual” în sensul prevederilor art. 1 din Protocolul adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În privința jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului este de reținut că dezlegarea acestei probleme se realizează, în

² Decizia nr. 897 din 25 octombrie 2012 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2013.

mod evident, potrivit normelor naționale în materie, astfel cum acestea sunt interpretate și aplicate de instanțele de judecată.

Or, raportat la normele de drept intern, se constată că situația premisă care a generat practică neunitară în instanțele din țară și care a determinat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu prezentul recurs în interesul legii a constat în faptul că, prin hotărâri judecătorești pronunțate începând cu anul 2007, unii angajatorii din sectorul bugetar au fost obligați să achite diferite sume cu titlu de drepturi de natură salarială către angajați.

Fiind vorba despre hotărâri judecătorești prin care au fost soluționate litigii referitoare la drepturi salariale ce decurg din derularea raportului de muncă, sunt aplicabile dispozițiile art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 448 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă din 2010, care statuează că hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect plata salariilor sau alte drepturi izvorâte din raporturile juridice de muncă.

În condițiile în care, de principiu, orice executare a unei hotărâri judecătorești se aduce la împlinire de bunăvoie, la data de 18 iunie 2009, a fost publicată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416, potrivit căreia plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2009, se va realiza în mod eșalonat.

Natura juridică a măsurilor dispuse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 este aceea de suspendare legală a executării silită a titlurilor executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale, calificare care decurge din însuși conținutul art. 1 alin. (2) din ordonanța de urgență, potrivit căruia, în cursul termenului în care are loc plata eșalonată, orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

Prin urmare, trebuie analizat în ce măsură suspendarea legală a executării silită este de natură a împiedica dreptul persoanelor vizate de a solicita repararea integrală a prejudiciului prin acordarea de daune-interese.

Cererile adresate instanțelor de judecată, prin care au fost solicitate daune-interese sub formă de dobânzi au fost întemeiate pe dispozițiile art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864 ce se regăsește în cuprinsul cap. VII, intitulat „Despre efectele obligațiilor”.

Această poziționare în cuprinsul codului face ca dispozițiile legale invocate să își găsească aplicarea doar în materia răspunderii contractuale sau delictuale.

Întrucât, pentru a se angaja răspunderea civilă contractuală se impune preexistența unui contract, ori de câte ori nu sunt întrunite condițiile răspunderii contractuale, sunt aplicabile regulile privind răspunderea civilă delictuală, care reprezintă dreptul comun în materia răspunderii civile.

Cum intrarea în vigoare a unui act normativ ce are ca efecte suspendarea executării silită nu poate fi analizată din punctul de vedere al răspunderii contractuale, urmează a se analiza în ce măsură acest fapt reprezintă un delict civil, de natură a atrage sancțiunea civilă a daunelor-interese.

Executarea sau executarea cu întârziere a obligației de plată stabilite printr-o hotărâre judecătorească poate antrena răspunderea civilă delictuală, chiar dacă izvorul obligației a cărei încălcare a fost sancționată prin hotărârea judecătorească ce reprezintă titlu executoriu este un contract.

Chiar dacă, în literatura de specialitate, aplicarea prevederilor din Codul civil din 1864 referitoare la efectele obligațiilor și în materia răspunderii civile delictuale a fost disputată, practica judiciară a fost constantă în acest sens. Acest fapt este demonstrat chiar de hotărârile judecătorești ce au generat soluțiile contrare în speță, incidența art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864 reprezentând premisa analizei pretențiilor, atât în cazul soluțiilor favorabile reclamantilor, cât și în cazul celor defavorabile.

Disputa doctrinară a fost însă tranșată prin art. 1.381 alin. (3) din Codul civil din 2009, în sensul că dreptului la repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale îi sunt aplicabile, de la data nașterii sale, toate dispozițiile legale privind executarea, transmisiunea, transformarea și stingerea obligațiilor.

Prin urmare, în cazul executării cu întârziere a obligației de plată a unei sume de bani, indiferent de izvorul contractual ori delictual al obligației, daunele-interese sub forma dobânzii legale se datorează, fără a se face dovada unui prejudiciu și fără ca principiul reparării integrale a prejudiciului să poată fi nesocotit.

În ceea ce privește condițiile de angajare a răspunderii civile, acelea sunt cele ale răspunderii civile delictuale, respectiv: existența unei fapte ilicite, vinovăția, existența unui prejudiciu, legătura de cauzalitate, ținându-se cont de particularitățile executării unei obligații de plată a unei sume de bani, precum și de efectele Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009.

Aceste condiții trebuie îndeplinite în mod cumulativ, astfel încât neîndeplinirea uneia este suficientă pentru respingerea pretențiilor.

În ceea ce privește condiția existenței unui prejudiciu se constată că nici autorul sesizării și nici instanțele de judecată care au respins pretențiile reclamantului nu l-au exclus *de plano*, invocând principiul reparației integrale în materia răspunderii civile, prevăzut de art. 1084 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 din Codul civil din 2009.

Este evident faptul că prin executarea eșalonată a obligației de plată creditorul a suferit un prejudiciu a cărui existență este confirmată chiar de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, care, în cuprinsul art. 1 alin. (3), prevede că sumele plătite eșalonat se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică. Or, prin instituirea obligației de actualizare a sumei cu indicele prețurilor de consum, legiuitorul recunoaște implicit existența prejudiciului cauzat prin executarea eșalonată și, în consecință, instituie o reparație parțială, prin acordarea de daune-interese compensatorii (*damnum emergens*).

În aceste condiții sunt incidente dispozițiile invocate ale art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv ale art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza întâi și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil din 2009, care consacră principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării de către debitor a obligației, conform căruia prejudiciul cuprinde atât pierderea efectiv suferită de creditor (*damnum emergens*), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (*lucrum cessans*). Potrivit aceluiași dispoziții, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu.

În cazul dat, pierderea efectiv suferită de creditor, ca prim element de reparare integrală a prejudiciului, este remediată prin măsura prevăzută de art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, constând în actualizarea sumelor stabilite prin titlul executoriu cu indicele prețurilor de consum.

Însă principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor, ca efect al executării eșalonate a titlurilor executorii, impune și remedierea celui de-al doilea element constitutiv al prejudiciului, prin acordarea beneficiului de care a fost lipsit (*lucrum cessans*), respectiv daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale.

Debitorul poate fi exonerat de obligația de a repara integral prejudiciul cauzat prin executarea cu întârziere a creanței stabilite prin titlu executoriu dacă face dovada intervenției unui caz fortuit sau a unui caz de forță majoră, împrejurări care se circumscriu sintagmei „cauză străină, care nu-i poate fi imputată” în înțelesul art. 1082 din Codul civil din 1864.

În ipoteza dată, însă, deși nu se contestă împrejurările care au justificat măsurile promovate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, în scopul menținerii echilibrului bugetar, măsuri care nu au afectat substanța dreptului creditorilor, acestea nu înlătură *de plano* aplicarea principiului reparării

integrale a prejudiciului, sub aspectul acordării daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzii legale. Atât timp cât repararea integrală a prejudiciului presupune, cu valoare de principiu, atât acoperirea pierderii efective suferite de creditor (*damnum emergens*), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (*lucrum cessans*), a accepta faptul că, în ipoteza dată, poate fi acoperită doar pierderea efectivă [în temeiul art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009], iar nu și beneficiul nerealizat, echivalează cu nesocotirea principiului reparării integrale a prejudiciului.

Cât privește existența unei fapte ilicite, săvârșite cu vinovăție, în sensul dispozițiilor legale ce instituie răspunderea civilă, aceasta constă în executarea cu întârziere de către debitorii a sumelor de bani stabilite prin titluri executorii în favoarea persoanelor din sectorul bugetar.

Fapta îmbracă forma ilicitului civil, deoarece, în analiza îndeplinirii condițiilor răspunderii civile delictuale în circumstanțele date, în sensul opiniei exprimate de specialiști recunoscuți, depusă la dosarul cauzei, nu se poate reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 reprezintă un caz fortuit care să răstoarne prezumția relativă de culpă a debitorului în executarea obligației, întrucât acestui element îi lipsesc două caracteristici esențiale, și anume: natura imprevizibilă a evenimentelor care au fundamentat adoptarea actului [care nu poate fi acceptată prin raportare la conduita așteptată a debitorului care trebuia să se comporte ca un bun proprietar, cu atât mai mult cu cât debitor este chiar statul, prin instituțiile sale, iar, conform art. 44 alin. (1) din Constituție, „creanțele asupra statului sunt garantate”] și faptul că măsura de eşalonare a procedurii de executare provine chiar de la debitor, iar nu de la un terț.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că:

În aplicarea dispozițiilor art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eşalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.

Obligatorie, potrivit art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 17 februarie 2014.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent-șef,
Bogdan Georgescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

